

คำถาม : อยากรับธรรมเนียมปฏิบัติในการมอบของขวัญให้แก่คู่ค้าชาวญี่ปุ่น

คำตอบ : ผู้ประกอบการที่ต้องการติดต่อกิจการกับชาวญี่ปุ่นควรตระหนักว่า การมอบของขวัญให้แก่กันเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่สำคัญ เนื่องจากชาวญี่ปุ่นเห็นว่าของขวัญเป็นตัวแทนของความเคารพ ความเป็นมิตร หรือการขอบคุณ ที่ผู้ให้มอบแก่ผู้รับ การมอบของขวัญ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันในระยะยาว และมีส่วนเอื้อให้การดำเนินธุรกิจกับชาวญี่ปุ่นประสบความสำเร็จ สำหรับธรรมเนียมปฏิบัติในการมอบของขวัญให้แก่ชาวญี่ปุ่นที่น่าสนใจ มีดังนี้

➢ **ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการมอบของขวัญ** คือ ช่วงที่เจรจาการค้ากับชาวญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก เพื่อแสดงให้คู่ค้าเห็นว่าผู้ให้ต้องการสร้างสัมพันธ์อันยาวนานต่อเนื่อง โดยอาจมอบของขวัญหลังการประชุมร่วมกันเสร็จสิ้นลง อย่างไรก็ตาม ควรมีการแจ้งระหว่างการประชุมว่าจะมีการมอบของขวัญให้ ทั้งนี้ การมอบของขวัญไม่ควรเจาะจงให้เฉพาะแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งในที่ประชุม ยกเว้นระบุว่าเป็นการมอบให้โดยรวม และหากต้องการมอบของขวัญให้แก่ทุกคนในที่ประชุม ควรให้ของขวัญแก่ผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่าด้วยของที่มีมูลค่ามากกว่า เนื่องจากของขวัญเป็นสิ่งแสดงถึงฐานะของผู้รับ จึงไม่ควรมอบของขวัญที่เหมือนกันให้แก่ผู้ที่มีตำแหน่งต่างกัน

สำหรับโอกาสอื่น ๆ ที่ชาวญี่ปุ่นนิยมมอบของขวัญให้แก่กัน ซึ่งผู้ประกอบการอาจเลือกมอบของขวัญในวาระนี้ได้ อาทิ ช่วงกลางปี (OCHUGEN) และปลายปี (OSEIBO) ซึ่งเป็นช่วงที่ชาวญี่ปุ่นมักมอบของขวัญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อน หรือญาติ นอกจากนี้ ยังมีการให้ของขวัญเมื่อไปเยี่ยมคนรู้จักที่บ้าน และการมอบของขวัญเพื่อขอบคุณในกรณีต่าง ๆ ส่วนการมอบของขวัญในวันเกิดและเทศกาลคริสต์มาสได้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติดั้งเดิมของชาวญี่ปุ่น แต่มีการแลกของขวัญระหว่างเพื่อนและญาติในช่วงดังกล่าวเช่นกัน

➢ **สิ่งที่เหมาะสมให้เป็นของขวัญ** โดยทั่วไปสิ่งที่ชาวญี่ปุ่นนิยมมอบเป็นของขวัญแก่กันไม่จำเป็นต้องมีมูลค่าสูง อาทิ ผลไม้สด ของใช้ในบ้าน และขนม แต่สำหรับของขวัญที่มอบให้แก่คู่ค้าทางธุรกิจควรมีมูลค่าสูงกว่าของที่มอบให้แก่กันโดยทั่วไป หรือเป็นของหายากในญี่ปุ่น อาทิ สินค้าที่มีตราสินค้าเป็นที่รู้จักดี และสินค้านวัตกรรมไทย ทั้งนี้ ของขวัญที่มอบให้ควรมีขนาดเล็ก เนื่องจากที่พกของชาวญี่ปุ่นมีขนาดจำกัด สำหรับสิ่งที่ยอมรับให้เป็นของขวัญ คือ ปากกา ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความรู้และมีขนาดเล็ก รวมถึงอาหาร เพราะไม่สิ้นเปลืองพื้นที่ในการเก็บรักษา อย่างไรก็ตาม หากมอบอาหารเป็นของขวัญ ควรเลือกให้ตรงกับรสนิยมของชาวญี่ปุ่นซึ่งแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น อาทิ ชาวโตเกียวนิยมบริโภคอาหารรสเค็ม เผ็ด และชอบบริโภคเนื้อหมู ส่วนชาวโอซาก้านิยมบริโภคอาหารญี่ปุ่นแบบดั้งเดิม รสชาติไม่เผ็ดหรือเค็มจัด และชอบบริโภคเนื้อวัว

ทั้งนี้ ของขวัญควรบรรจุในกล่องที่ห่ออย่างสวยงามและประณีต หลีกเลี่ยงการใช้กระดาษห่อของขวัญสีขาว เนื่องจากหมายถึงความตาย

➢ **สิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงในการมอบเป็นของขวัญ** คือ ของมีคม เช่น มีด กรรไกร และที่เปิดซองจดหมาย เพราะมีความหมายสื่อถึงการตัดความสัมพันธ์ และควรยกเว้นของขวัญที่มีจำนวน 4 หรือ 9 เนื่องจากเป็นตัวเลขที่ชาวญี่ปุ่นถือว่าไม่เป็นมงคล ดอกไม้ที่ควรหลีกเลี่ยงในการมอบเป็นของขวัญ คือ ดอกลิลลี่ ดอกบัว ดอกคาเมเลีย และดอกไม้สีขาว เนื่องจากเป็นดอกไม้ที่ใช้ในงานศพ หรือใช้มอบให้แก่ผู้ป่วย นอกจากนี้ จำนวนเงินที่มอบให้

เป็นของขวัญแก่คู่บ่าวสาวในวันแต่งงานไม่ควรเป็นจำนวนคู่ เนื่องจากชาวญี่ปุ่นเชื่อว่าเลขคู่สามารถแบ่งเป็นสองจำนวนได้ ซึ่งอาจสื่อถึงการมีชีวิตสมรสที่แตกแยก

➤ **การมอบของขวัญ** ควรใช้สองมือยื่นของขวัญมอบให้อีกฝ่ายหนึ่งเช่นเดียวกับการมอบและรับนามบัตร นอกจากนี้ ไม่ว่าของขวัญที่มอบให้จะมีมูลค่าสูงเพียงใด ระหว่างการมอบของขวัญควรกล่าวคำพูดในลักษณะที่ว่ามีมูลค่าของขวัญมีอาจเทียบได้กับความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย

ทั้งนี้ ฟังทราบว่าคุณญี่ปุ่นมักนิยมมอบของขวัญเป็นการตอบแทนด้วยเช่นกัน เพื่อแสดงความขอบคุณ โดยของขวัญที่ให้ตอบแทนมักมีมูลค่าประมาณครึ่งหนึ่งของของขวัญที่ได้รับ การรับของขวัญควรใช้สองมือรับเช่นเดียวกับการมอบของขวัญ และไม่ควรแกะของขวัญต่อหน้าผู้ให้ อย่างไรก็ตาม หากจำเป็นต้องแกะของขวัญทันที ควรแกะอย่างประณีต ไม่ควรฉีกกระดาษห่อของขวัญ

ส่วนวิเคราะห์ธุรกิจ ฝ่ายวิชาการ

พฤศจิกายน 2549